

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Angela De Fulginio, In Qvo Ostenditur Nobis vera via qua
possumus sequi vestigia nostri Redemptoris**

Angela <de Fulginio>

Parisiis, 1598

c. 64. De virtute Charitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43716

O charissimi si audirem de vobis, quod esse paruulum fecisset vos vnum cor, & animam vnam, tranquillaretur anima mea super vobis: sine enim vnitatem non video in veritate, quod possitis bene placere Deo, parcite filij superbiæ meæ, quod ad virtutem humilitatis vos ausa fuerim prouocare, quia zelus & vestra charitas facit me loqui.

*Sexagesimum quartum capitulum.**De virtute Charitatis.*

CHARITAS & dilectio Dei est maxima omnium virtutum, & nec sine hac valet oratio, immo sine ea, vana est & Deo ingrata, & cæteræ virtutes sine omni fructu. Quod autem oratio sine ea nullius sit momenti, audi librum vitæ Christum Iesum dicentem: Si offers munus tuum super altare, & recordatus fueris, quod frater tuus habet aliquid aduersum te, vade prius reconciliari fratri tuo. Nihil igi-

tur valet orationis munus, nisi offeratur in vinculo charitatis. Item ait: cum in oratione dominica dimissio peccatorum & debitorum postulatur, dimitte nobis debita nostra sicut & nos dimittimus, &c. quasi dicat. Sic dimittentur vobis debita supplicationum in oratione, qualiter vos remiseritis fratribus vestris iniurias, & offensas vobis factas indulgendo, & vos poveritis in statu vnitissimæ charitatis.

Scitote autem filij quod in amore sicut cōcluditur omne bonum & meritum, ita etiam omne malum demeritū & peccatum. Vnde filij charissimi nihil est in hoc mundo, nec homo, nec diabolus, nec aliqua res, quam tantum habeam suspectum, quantum amorem, quia amor penetrat animam plus quàm aliud, nec est aliquid, quod ita occupet mentem, & cor totum penetret, sicut amor, & nisi habeantur

Nota.

Bonus amor, spiritali quod debet esse homini suspectus

arma quibus regatur, leuiter præcipitatur anima in millia, & patitur magnam ruinam. Et hoc non dico de malo amore, quia malus amor debet ab omnibus caueri, & refutari tanquam res diabolica & periculosa: Sed dico de bono amore spirituali, qui est inter Deum & animam, & proximum & proximum.

Nota.

Quod autem amor qui est inter Deum & animam debeat esse suspectus omni animæ, apparet, quia amor quem habet anima ad Deum, nisi sit armatus cum magna scientia, & discretionem, sed cum feruore indiscreto sumatur, aut citò deficit, aut decipitur, aut in inconuenientem finem vadit: quæ enim inordinatè sumuntur, benè nec salubriter continuari non possunt. Multi enim sunt qui credunt stare in amore Dei, & stant in odio Dei, & in amore carnis, mundi, & diaboli. Vnde quando aliquis amat Deum, vt custodiat eum ab infir-

*Malus
amor
Dei &
impurus.*

er
&
oc
ia
us
es
li-
ui
&
n-
te
et,
ad
a-
ed
ir,
ir,
m
u-
er
lti
in
ci,
a-
at
r-

mitatibus, & tribulationibus
corporalibus, & temporalibus
periculis, amat se & Deum in-
ordinatè, Deum postponendo,
qui ante omnia & amari debuit,
& omnia propter ipsum, & quia
de corpore suo, & de se fecit suū
Deum, ex quo Deum non diligit
nisi propter se. Itē talis qui sic se
diligit, omnia alia diligit propter
se, diligit enim res tēporales pro-
pter utilitatē corporis sui, quod
sibi Deū statuit. Amat enim con-
sanguineos suos propter utilita-
tem suam, & honorem quem si-
bi afferunt. Amat etiam viros, &
personas sanctas, & spirituales vt
faciant sibi mantellum de sancti-
tate ipsorum, cum non verè di-
ligat eos propter bonitatē ipso-
rum. Et quia talis amor non est
purus, ideo fructus taliter aman-
tium est carnis concupiscentia,
& corpus cum vitijs & concu-
piscentijs. Amat etiam talis suf-
ficientias corporales, & aptitu-
dines: vt sciat bene legere, &

cantare ad complacentiam aliorum. Amat etiam habere magnam scientiam, vt sciat alios conuincere rationabiliter, & scientificè, & non charitatiuè, & quod possit alios corrigere cum superbia, vt reputetur aliquid.

*Amor
Dei infir-
mus &
imperfe-
ctus.*

Sunt etiam alij qui credunt amare Deum & amant eum, sed amore infirmo & imperfecto. Amant enim Deum vt parcat peccatis, & liberet eos de inferno, & det eis gloriam paradisi, & non propter bonitatem suam. Amant alij Deum, vt habeant consolationes & dulcedines diuinas, & sentimenta, & consolationes spirituales. Alij amant Deum vt amentur ab eo. Amant alios amicos & parentes, quia desiderant vt sint spirituales & boni, vt inde non consequantur dedecus, sed habeant utilitatem & honorè. Amant etiam Deum vt det eis sensum & scientiam, & intellectum scripturæ: vt sciant loqui spiritualiter, & non ad honorem

norem Dei, nec aliorum vtilitatem, sed vt magis amentur & honorentur. Amant esse spirituales vt habeantur in numero spiritualium, & diligantur à spiritualibus, & hæc pro sua speciali vtilitate & honore. Amant habere paupertatem, & patientiam, & obedientiam, & exteriorem humilitatem, & virtutes, vt excedant in virtutibus alios, & desiderant vt nullus alius possit appropinquare perfectioni eorum: & quia nolūt habere parem, in hoc videntur assimilari Lucifero, qui noluit habere aliquā creaturam parem. Aliqui amant habere vniuersalem famam sanctitatis vt commendentur à bonis & malis de sanctitate: ipsi etiam commendant omnes spirituales, & non spirituales, vt de temerario iudicio non iudicentur. Amant etiam aliqui deuorum suum, vel deuotam suam amore spirituali & perfecto, quia amant ipsos totaliter secundum Deum. Sed iste

Nota.

Amor

denota

persona,

quomodo

est peri-

culosus.

Nota.

Q

amor quandoque nimis crescit, & efficitur malus nisi regatur armis magnæ discretionis, & fit quandoque carnalis, vel inutilis, & nocius nimis ad inuicem cõuersando, & tempus inutiliter perdēdo, quia corda eorum sunt indiscretè colligata. Iste enim amor crescit, & crescendo habet hoc quod desiderat habere scilicet præsentiam amati, quã vbinõ habet infirmatur: & si habeat nimis crescit, & crescēdo totaliter trãformatur in amatũ, ita quod omnia quæ placēt alteri placent ei: & quæ displicēt alteri, displicēt sibi. Et quia anima non habet arma sufficientia ad regendũ istius amoris feruorem, qui continuè crescit, & non habet perfectam ordinationē nec discretionem, necesse est vt conuertatur finaliter in deordinationem. Et si amatus in tali deordinatione careat etiam prædictis armis, & simili gladio amoris sit vulneratus, tunc est valde plus timen-

dum, quia tunc incipiunt sibi inuicem manifestare secreta sui amoris, & inter alia manifestant sibi inuicem quomodo se mutuo diligant dicentes ad alterutrum: nō est aliqua persona quam tantum diligam in mundo, nec tantum eam portem in corde: talia enim dicunt, quia necesse est ut tractent ea quæ sentiunt, & sic appetunt se etiam propter deuotionē mutuo diligere, & propter utilitatē spirituales quam credunt esse in tali amore, occurrētibus tamen tentationibus de aliquo illicito quod sequi potest ex tali amore, ratio contradicit à principio, quia non est totaliter amore suffocata. Postea vero amore amplius crescente, ratio incipit obnubilari, & spiritus infirmari, & incipit credere quod tactus amati & huiusmodi nō sit peccatum, nec noceant anime, & ideo hoc permittit facere, & sic incipit deficere, & cadere à statu perfectionis paulatim.

Q ij

Postquam autem ratio aliquantulum declinavit amore suffocata, incipit ea quæ periculosa sunt quasi nulla existimare, & dicere, hoc potest fieri, quia ad nullum malum intendo, quia non est magnum peccatum: & paulatim talia reputant licita, & sic amplius amore crescente transformatur, & transfertur vterque involuntatem alterius, vt faciat omne, quod vult alius nulla alia ratione contradicente. Ita quod totaliter sequitur suum amatum ad omne illud quod vult, & propter inordinationem prædictam: Si inuitatur ad malum, non potest contradicere, & si non inuitatur, ipse inuitat, sentiens hoc placere amato, & tunc retrahitur ab oratione, & ab abstinentia & à solitudine, & ab omnibus virtutibus in quibus consueuerat se exercitare, & totum amorem diuinum mutat in hunc miserabilem amorem.

. Et crescit quandoque tantum

talis amor quod verba amati,
nec eius præsentia non satisfac-
ciunt, cui solebant verba & sola
præsentia satisfacere. Sed am-
plius amans desiderat scire vtrum
amatus sic feriat sagitta amo-
ris sicut amans, & si scire potest,
tunc est periculum vtriusque,
tunc enim vnus confidens & se-
curus de altero, postquam verba
nec præsentia non satisfaciunt,
inclinantur amans & amatus ad
omne viscerosum pariter & vi-
ciosum, & ideo dico, quod amor
mihi est suspectus super omnia,
& in ipso concluditur omne ma-
lum, quare caueat à serpente.

Propter igitur malum amorem
volo suspectum habere bonum
amorem inter proximum & pro-
ximum: quia bonus amor fit
malus per prædictum modum.
Amor etiam Dei efficitur malus
nisi discretionem regatur, & armis
suis protegatur. Arma autem
quibus bonus amor Dei vel pro-
ximi in Deo regi debet: dantur

Q. iij.

Arma, homini in animæ transformatio-
 quibus ne. Est autem triplex transfor-
 bonum a- matio qua transformatur anima
 mor Dei in Deum. Aliquando enim ani-
 ut proxi- ma transformatur in volunta-
 mi, in tem Dei: aliquando cum Deo:
 Deo regi aliquando intra Deum & Deus
 debet. intra ipsam.

Triplex
 transfor-
 matio,
 qua ani-
 ma trans-
 forma-
 tur in
 Deum.

Prima transformatio est quan-
 do anima conatur imitari vitam
 istius hominis passionati: quia in
 hoc manifesta est voluntas ipsius
 Dei. Secunda transformatio est
 quando anima ultra hoc vnitur
 Deo, & amat Deum non solum
 per voluntatem: sed cum hoc
 habet magna sentimenta: & ma-
 gnas de Deo delectationes, pos-
 sunt tamen exprimi verbis &
 cogitari. Tertia transformatio
 est quando anima sic est trans-
 formata intra Deum, & Deus
 intra ipsam, quod altissima de
 Deo sentit & gustat, in tantum
 quod ea quæ sentit, nullo modo
 possent exprimi verbis, nec co-
 gitari, nisi solū ab illo qui sentit.

Prima igitur trāsformatio quamuis multum regat amorem amā-
tium, tamen non tantum quan-
tum oportet, quia adhuc decipi
posset. Secunda autem transfor-
matio si est benè viua, sufficit ad
regendum amorē. Tertia autem
est summa in regimine amoris.
Ista enim tertia & etiam secunda
perfectè infunditur, & cōfertur
animæ à gratia: & hæc tertia, &
secunda licet non sit perfecta,
est quædam sapientia quia me-
diāte anima scit regere amorem
Dei & proximi. Nam sentimenta
Dei, & dulcedines, & feruores à
gratia Dei in anima proueniētes,
anima per hanc sapientiam scit
cōponere, & taliter quod durat
amor & in his quæ incipit potest
pseuerare, nec ostendit extra per-
risus nec salt⁹ corporis, nec alios
gestus. Similiter & in amore pro-
ximi vel deuoti sic scit sapienter
& maturè se habere, quod osten-
dit & dirigit quādo, & quantum
& quomodo est condescenden-

Q iij

Soli discreti
amant.

dum proximo, & quando non. In vnione enim animæ ad Deū anima acquirit dictam sapiētiam, & quandam maturitatem & grauitatem sapientiæ, & sapidam discretionem, & quoddam lumen, ita quod cum istis ita scit regere amorem Dei & proximi, quod non potest decipi nec precipitari: & qui non sentit se tali sapiētia infusum, nūquam deberet se cum aliquo, vel cū aliqua in tali amore singulari & visceroso se cōiungere, etiā quantumcumq; fieret propter Deum, & ex bona intentione, propter pericula iam prædicta quæ eueniunt ex tali amore, nec aliquis alicui se colligare debet per amorem, nisi vbi didicerit & sciat & possit à quocumq; faciliter cum voluerit separari. Qualiter autem per prædictam sapientiam regatur amor Dei, est sciēdum, quod amor habet varias proprietates: nam anima amando Deum. Primo tenerescit. Secundo infirmatur.

Proprietates veri amoris ad Deum.

Tertio fortificatur: cum enim anima sentit feruorem amoris diuini, anima clamat, & rumorem facit, ad instar lapidis qui ponitur in fornace soluendus in calcem, qui dum tangitur ab igne, crepitat, sed si fuerit coctus, non facit aliquem rumorem, nec crepitat. Sic anima in principio querit consolationes diuinas, quæ si subtrahantur tenerescit, & clamat contra ipsum deum, & conqueritur dicendo. Tu domine facis mihi hunc langorem, quare hoc facis? & similia dicit, & hæc audacia nascitur ex quadã securitate quam anima sumit de deo, in hoc autem statu est contenta consolationibus. Sciatis enim quod Deus habens eius creatum amorem erga animã, dat ei blanditias, & quandoque consolationes mirabiles, & ineffabiles, quas anima non debet appetere cum importunitate. Si tamen à Deo dentur, nõ sunt spernendæ, quia faciunt ipsam post amatum cur-

Q v

rere, & sunt cibus eius, & tollitur tædium ab ea: & ex his anima ascendit, & trahitur ad amādum & transformādum se in suum amatum, & ad quærendum ipsum.

Ex carentia vero eius crescit amor, & incipit quætere amatum, quem si non habet, infirmatur: nec contentatur tunc de consolationibus quia solum quærit amatum, & quanto plus habet de consolationibus & sentimentis, & homini tanto plus crescit amor, & tanto magis infirmatur, & languet nisi habeat præsentia amati. Sed postquam anima vnitur, & ponitur in sede veritatis, quæ veritas est sedes animæ, non clamat, nec conqueritur de Deo, nec tenerescit, nec infirmatur, sed ponitur in ea mira sapientia & maturitas, & fit stabilis & ordinata à Deo fortificata, quod propter amorem amati iret ad mortem, & habet in plenitudine quantum capere potest ex tali vnione, & ipse Deus crescere fa-

cit animam, vt ipsa sit capax eius quod in ea vult ponere, & videt illū qui est, & videt quod omnia nihil sunt, nisi in quātum sunt ab illo qui est. Tūc autē anima omnia quæ præcesserunt habet pro nihilo cōparatiuè, & etiā omnia creata, nec curat de morte, nec de infirmitate, nec de honore vel de vituperio, & ita pacificatur, & quietatur, quod nihil appetit, & perdit desideria, nec potest operari, quia tunc quando habet prædictā visionē est iuncta cum Deo. Et ita videt in illo lumine Dei, omnia deū ordinatè facere, & debitè, quod etiam de eius absentia nō infirmatur, & ita fit cōformis voluntati eius, quod eum absentem non requirit, sed de omnibus quæ facit contentatur, & totum tanquam bene ordinatum ei remittit. Quādo vero auferretur visio talis animæ (nulli enim conceditur in vita ista quod in ea perseueret) datur ei, & remanet ei vnū nouum desiderium

Q. vj.

*Perfectus
amor Dei
perfectam
illius fa-
cit imita-
tionem sci-
licet in
Deo ho-
mine pas-
ionato.*

ignitum operandi sine pœna o-
pera pœnitentiæ, fortius quàm
prius, est enim iste status subli-
mior alijs. Hic autem amor ignitus
est perfectus, & facit imitari ani-
mam amanti amatum suum Deum
hominem passionatum, quod est
perfectio omnis perfectionis :
passio autem eius quamdiu in hac
vita mortali vixit semper dura-
uit, ibi cœpit & perseveravit, &
finiuit: semper enim fuit in cruce
paupertatis, doloris, despectus,
& obedientiæ, & aliarum opera-
tionum arduarum pœnitentiæ. Et
quia qui perfecte diligit aliquem
nititur ei transformari moribus,
& facere illa quæ plus placet illi
quæ amat, ideo qui Iesum Deum
hominem diligit, nititur & trans-
formari in eum, & eius mores,
& facere quæ sibi placent, & in
modo viuendi sibi assimilari.
Quanto igitur quis est perfectior
& amat Deum, tanto magis co-
natur facere illa quæ ille fecit, &
vult, & præcipit, & consulit fieri.

& vitare omnia quæ sibi possent esse displicentia. Et debet continuare toto tempore vitæ suæ, quia iste Deus homo quamdiu vixit in hoc mundo, vixit in continua & amarissima cruce pœnitentiæ, & hæc debet esse longitudo & tempus pœnitentiæ, quâ ad formam eius debemus facere scilicet quâdiu homo viuit. Magnitudo verò eius est quantum homo potest cum discretionē. Hæc est autem transformatio in voluntatem eius, quam ostendit non solùm verbis, sed viuendo semper in operationibus crucis & pœnitentiæ, quas Deus homo semper habuit in seipso.

Cùm verò anima transformatur in Deo, & est intra Deum, & est in illa perfecta vnione & plenitudine visionis, quietatur, nec aliquid operatur. Sed quando reuertitur ad se, nititur transformari in voluntate eius quousque redeat in illam visionem. Hac

autem visione supradicta tanquam armis dirigitur amor Dei & proximi. Ibi enim anima videt esse Dei, & quomodo omnis creatura habet suum esse ab illo qui est summum esse. Et videt quomodo nihil est quod habeat esse nisi ab hoc summo esse. Inquam visionem anima ducta trahit per ipsam visionem miram sapientiam & ineffabilem scientiam, & maturam grauitatem: & trahit ab illa visione notitiam veram quomodo quicquid est ab illo summo esse, est optimum, nec potest contradicere; quia in veritate videt, quod omnia quæ sunt ab ipso sunt optimè facta. Sed male est factum, quando nos destruimus ea quæ facta sunt optimè ab illo summo esse.

Quomodo propter amorem summi esse in ipso, omnia creatura amantur.

Hæc autem visio istius summi esse, excitat vnum amorem in anima sibi correspondentem, & istud summum esse incitat nos amare omne quod habet esse ab ipso, qualia sunt omnia bona &

benefacta, & docet nos amare omnem creaturam rationalem, & irrationalem amore summi esse, & docet nos amare & incitat omne quod habet esse ab ipso, & quod ipse amat, & vult esse. Et docet nos amare maximè creaturas racionales, potissimè illas quas videmus esse amatas & dilectas ab ipso summo esse. Sicut enim anima videt ipsum summum esse inclinatum per amorè in creaturis, sic ipsa in eadem inclinatur.

Signum autem manifestum illorum qui sunt in amicitia istius summi esse, est, quod sunt veraces sequaces vnigeniti istius summi esse, & sunt semper intenti oculis mentis suæ ad amandum & sequendum & transformandum se totos, & totaliter in voluntate amati, scilicet, vnigeniti istius summi esse. Amor autem creatus & excitatus à visione istius summi esse, nouit & scit amare istud summum esse, nouit,

Signum illorum qui sunt in amicitia summi esse

& scit amare creaturas secundū earum conuenientias, & plus & minus secundum inclinationem istius summi esse, & in nullo potest transire terminum eius: & idē omnia quæ sunt amoris, sunt omninō suspecta, quouſque hic amor fuerit animæ datus à Deo.

*strictè
pensari
debet esse
summi
Dei.*

Postquam enim anima habet visionem istius esse Dei, & amorem illi respondentem, & sufficientem isti esse, tunc remanet solidata, ita quod quamuis veniant aliæ visiones, & eleuationes non mutant eam. Et non solum qui habent hanc ineffabilem visionem Dei, sed qui haberet strictum pensare istius esse Dei, potest sufficere, & est sufficiens ad expellendam omnem malitiā omnis alterius amoris, & bene potest resistere ad gladium omnis amoris illiciti. Non solum autem in prædicta visione datur amor creatus de quo dictum est, immò ipsa visio increati esse di-

mittit in anima vnum amorem
in creatum, cui amori anima nihil
potest operari, quia anima est to-
taliter absorpta ab ipsa visione.
Sed ipse amor inclitus opera-
tur..

Attendendum auté est, quod
quando hæc visio data fuit ani-
mæ, anima operabatur, & tota se
desiderabat quomodo melius
ipsi summo esse posset vniri: po-
stea autem ipse amor increatus
operabatur in anima, & inspira-
bat sibi quomodo recederet ab
omni creatura, vt anima posset
sibi melius vniri: vnde ipse amor
in creatus operationes amoris o-
peratur. Principiũ autem huius
amoris in operatione sua, est illu-
minare, & nouum desiderium
dare.

Est enim amor fortis nouus, ad
quem amorem nouum anima
nihil operatur: ipse enim amor
in creatus operatur omne bonũ,
quod per nos fit: & per nos, nos
operamur omne malum, bonum

autem, non ex nobis sed ab illo
 increato amore. Et ista est vera
 humilitas, & annihilatio videre
 in veritate, quod nos non sumus
 operatores alicuius boni, & qui
 sic sentit, habet spiritum veritatis.
Signa o- Amor autem Dei nunquam stat
peratio. ociosus, nam viam crucis cogit
nis amo- sequi corporaliter.
ris Dei.

Et istud est signum operatio-
 nis veri amoris, surgere, & ap-
 portare animæ crucem, id est,
 longam pœnitentiam quantum
 vivit, & magnam & duram quan-
 tum commodè potest. Hic verus
 amor non apportat risum in ore,
 nec in comedere, nec in bibere
 inordinatur, nec affert aliquam
 alacritatem vanam, nec dicit nō
 teneor alicui legi, sed semper le-
 gi se subiicit, immò etiam vbi nō
 est lex, ipse sibi facit legem. Et
 cum amor operatus fuerit ope-
 rationes crucis & pœnitentiæ vi-
 uæ, & longæ, & arduæ quantum
 vivit, & quantum potest, tunc vi-
 debit in veritate se inutilem, &

in veritate se non nisi malum operantem. Ipsum autem Deum cognoscat totum amorem, & se totum odium: & habita in veritate hac cognitione, de necessitate oportet quod faciat pœnitentiam corporalem: siue autem pœnitentia sit homini leuis ad portandum, siue difficilis, totum operatur ipse increatus amor, diuersimodè tamen propter veritatem animæ. Non igitur grauet nos operatio de pœnitentia, quia Deus in nobis ipse operatur, & ad prouocandum voluntatem nostram, & consentiendum Deo in nobis eam operanti, verus magister venit pro nobis ad faciendum pœnitentiam, & ad dandū exemplam eius nobis, toto enim tempore vitæ suæ in amarissima pœnitentia vixit. Et qui ad visionem increati, & ad visionem esse Dei eleuatur in cruce, & in operibus virtuosis quietantur, & cum nouo amore infocato & ignito ad maius operandum pro-

380 *De via qua ad amorem*
uocantur. Illi autē qui non sunt
in hoc spiritu veritatis, faciunt si-
bi idola de operibus virtuosis, si-
bi gloriam attribuentes. Et pri-
mum idolum faciunt sibi de lu-
mine, & scientia & discretione
sibi datis, quod est flendum: nam
totum bonum quod est in nobis
operatur amor increatus qui
non extinguitur in se in æternū.
Cui est honor & gloria in secula
seculorum, Amen.

*Sexagesimum quintum capitulum. De
via qua ad amorem Dei perueni-
tur, & de conditionibus & proprie-
tatibus amantium, siue qui eum sunt
amaturi.*

VIA autem ad hunc amorem
est per continuam, & affi-
duam, & deuotam, & ardentem
orationem, & lectionem libri vi-
tæ, de quo satis dictum est supra,
per quam datur & accipitur co-
gnitio Dei, quæ est omninò ne-
cessaria ad habendum eius amo-